— PRESS —

JUDICATA

Tidning för Juridiska Föreningen i Uppsala

§ Affärsjuridik och klimatengagemang

§ Stor intervju med HD:s ordförande Anders Eka

NR. 2021/2

Juridiska Föreningen i Uppsala · Grundad 1844

I Detta Nummer:

s. 3 Ledare
s. 6 Presidiet
s. 8 Affärsjuridik och klimatengagemang
s. 12 Intervju med Anders Eka
s. 17 Arbetsmarknaden för jurister och framtiden på pappret

Huvudsamarbetspartner:

CEDERQUIST

Samarbetspartners:

MANNHEIMER SWARTLING

VINGE

ROSCHIER

WHITE & CASE

KPMG

Linklaters

Gernandt & Danielsson

Kontor:
Övre Skottsgatan 6
753 11 Uppsala

Besöksadress:
Övre slottsgatan 3
753 11 Uppsala

Kontakt:
redaktion@jf-uppsala.se
www.jf-uppsala.se

Ansvarig utgivare:
Tova Backman
kommunikation@jf-uppsala.se

Fotograf omslag: Carl Johan Erikson /Högsta domstolen

Redaktionen:

Erik Thor
chefredaktör

Simone Andersen
layoutansvarig

Alice Ferm
bitr. layoutansvarig

Ledare:

När jag var liten ville jag bli en massa saker. Pilot stod högt upp på listan och efter det ville jag bli pirat. Så småningom kunde man skönja ett rättspatos och då var det polis som gällde. De tre P:na. Sen kom skolan och efter det gymnasiet. Man kan lugnt säga att jag tappade bort mig själv och att det var jurist jag skulle bli förstod jag inte förrän jag var i nästan salig ålder, 22 år fyllda. Det som lockade med just jurist var och är fortfarande att man faktiskt blir något när man är klar. Jag föreställde mig att det fanns ett fullständigt överflöd av jobb efter examen. Kanske är det så. Jag vet inte, för jag är inte där än. Kanske är det inte så, och jag tvingas försöka nöta ner min digra CSN-skuld beväpnad med en servitörslön.

Nu är det ju inte bara jurist man ska bli, för man ska dessutom specialisera sig. När det kommer till de val man skall göra efter examen har det säkert inte undgått någon att valen är många och för de flesta ganska svåra. Jag ställdes själv senast förra månaden inför det fruktansvärda i att tvingas välja fördjupningskurser till hösten. Vi provar skatterätt, det var ju ändå drägligt. Kanske kan man tjäna en spänn också.

Mitt mål som chefredaktör är att varje nummer av tidningen skall tillföra läsarna något användbart. Existensen berättigas genom nyttan. Därför viger vi detta nummer dels åt att prata med Uppsalajurister som gått vitt skilda vägar efter examen för att höra lite om hur de hamnade på sina respektive positioner, dels åt att se efter hur det är med de där jobben efter examen. Vi får också en inblick i hur affärsjuridik och klimatengagemang går ihop. Medan ni förkovrar er i det tänker jag läsa om Samuel Bellamy och Bartholomew Roberts i Daniel Defoes ”A general history of the pyrates” för att känna efter om man kanske inte skulle ta och prova sjöröveri i alla fall.

Erik Thor
chefredaktör
Simone Andersen
layoutansvarig

Vill du utvecklas med oss?

Med några av världens mest innovativa och nytänkande företag som klienter krävs det att vi ständigt utvecklas och kan erbjuda nya lösningar. Vi bevarar vår ledande position genom att rekrytera, utveckla och behålla de mest passionerade juristtalangerna. Vill du vara med och bidra till utvecklingen av företag, organisationer och samhället i stort?

MANNHEIMERSWARTLING.SE/KARRIAR

MANNHEIMER SWARTLING

“Jag letade länge efter en byrå som kunde ge mig det just jag söker - en prestigelös arbetsplats med möjlighet för mig att utvecklas och ta plats.”

JESSICA MALHOTRA / ASSOCIATE

Jessica Malhotra tog examen från juristprogrammet 2016 och arbetar sedan tre år tillbaka som associate i Cederquists privata M&A-grupp. Hon har tidigare arbetat både på bolag och andra advokatbyråer med transaktioner och obeståndsrätt.

Idag arbetar hon både med industriella och private equity kunder och med en spridning bland olika sektorer. Men vägen från studier till Cederquist har inte varit självklar, utan det tog ett tag att hitta rätt.

– Min resa till Cederquist har inte varit rak. Det var svårt att hitta rätt från början. Alla byråer är bra på sitt sätt, men jag letade länge efter en byrå som kunde ge mig det just jag söker - en prestigelös arbetsplats med möjlighet för mig att utvecklas och ta plats, säger Jessica Malhotra.

Vardagen som jurist innebär stor variation. Hon har det senaste året bland annat avslutat ett säljprojekt som hon har projektlett i ett och ett halvt år. Projektet rörde den privata sjukvårdssektorn som hon själv är mycket intresserad av och tyckte var väldigt spännande att arbeta med.

– Eftersom det rörde sig om ett intensivt projekt över en längre tid fick jag verkligen möjlighet att lära känna kunden och dess verksamhet. Baserat på den kunskapen kunde jag erbjuda ett unikt mervärde i min rådgivning vilket är kul.

Just variationen i arbetet är också det som gör att hon ständigt känner att hon utvecklas i sin roll.

– Jag utmanas av att varje ärende är unikt på sitt sätt. Det dyker alltid upp frågeställningar som utmanar och leder till personlig utveckling, säger Jessica.

För att vara en bra jurist tror hon att det är viktigt att vara nyfiken, arbetsvillig och att tänka utanför ramarna. Det är viktigt att hela tiden vara på tårna och ge kunderna lösningar de själva inte har kommit på.

Hon tycker att Cederquist utmärker sig som arbetsplats på grund av den höga kompetensen hos alla som arbetar på byrån, men även kollegorna och företagskulturen som finns.

– I min vardag uppskattar jag att jag ständigt utvecklas och har kul medan jag gör det. De flesta advokatbyråer anger att de har högt i tak och en platt organisation. Cederquist är så nära detta du kommer i verkligheten.

Är du student och intresserad av att veta hur det är att arbeta på Cederquist?

Cederquist erbjuder rekryteringsdagar, sommarnotarieprogram samt möjlighet att arbeta extra hos dem under dina studier. Beroende på hur långt du har kommit på juristprogrammet kan du antingen arbeta som kvällsreceptionist eller ute i deras verksamhetsgrupper som en del av deras talangpool.

På **karriar.cederquist.se** hittar du kontaktuppgifter och mer information om lediga tjänster.

DEN MODERNA BYRÅN
CEDERQUIST.SE

CEDERQUIST

Presidiet

Juriststudenter gillar att prata om framtiden. Det är kanske inte så konstigt; de flesta av oss har ju något typ av mål med studierna, även ifall dessa mål kanske ändras med tiden.

Samtidigt har vissa studenter knappt börjat bläddra i lagboken innan deras blickar riktas framåt, mot horisonten. Vad ska det bli av mig? Vad kan jag tänka mig jobba med? Vad måste jag göra nu för att kunna göra det jag vill sedan? Under min tid som ordförande har jag tänkt på dessa frågor och på utbildningens roll i studentens färd mot framtiden.

Framtiden är, något klyschigt, nästa anhalt för alla studenter. Studietiden ska ta dem dit, och ska därför präglas därför av ett framtidsperspektiv. Juridiken och samhället är i omdanande utveckling, liksom de institutioner och samhällsutmaningar som juridiken kretsar kring. Dessa förhållanden ger upphov till praktiska frågor för utbildningen och för studentkåren; det är viktigt att kontinuerligt se över grundutbildninens sammansättning av rättsområden, att se till att fakultetens forskning och kompetens kommer studenterna till gagn, och att utbildningen har tillräckligt med anslag för att kunna möta dessa behov. Det är också naturligtvis viktigt att vårt lärosäten bejakar utvecklingar som Legal Tech och AI, och att ta tillvara på det intresse kring dessa saker som finns bland studenter.

Men frågorna slutar inte vid utbildningens innehåll. Studenter slutar naturligtvis inte sin resa med programmets avslut, och framtiden därefter präglas av en del osäkerhet. Morgondagens utmaningar är många och varierande. Det finns många av oss som gärna möter dem, om det så är i affärsvärlden, politiken, familjerättsbyrån, människorättsorganisationen eller vid myndighet.

Tillgängligheten av arbetstillfällen sinar till synes inte heller. Så gott som alla från vår utbildning får jobb strax efter examen, enligt statistik från vår fakultet. Det är samtidigt sant att vissa studenter lägger så mycket tid och oro på att tänka på vad framtiden kommer att bära med sig och hur de ska nå den, att nutiden får lida. En sådan oro kan spädas på av ryktesspridning, betygshets, oklara förväntningar och felaktiga tankar om utbildningen och studietiden som inget annat än en lång och utstakad jakt efter ett anställningskontrakt.

Trots att det ibland kanske känns så, gömmer sig inte all eftersträvansvärd framtid bakom en flaskhals - frågorna vi behandlar, förmågorna vi lär oss är långt mer nyanserade och användbara än så, och vägen framåt för varje enskild student är mycket bredare och mer oförutsägbar än vad våra samtal och vår kultur ibland ger uttryck för. Inte minst gäller det i tider av förändring - en förändring som varje student, återigen något klyschigt, kan vara med och utforma själv. Jag tycker att det är viktigt att påminna varandra om det - att utbildningen och framtiden inte behöver vara ett rakt transportband till ett par definierade och fixerade punkter. Jag tror att den insikten leder till att vi på det stora hela blir mer produktiva, kloka och rofyllda, vilket kommer att behövas för utmaningarna framöver.

Arvid Bertilsson
ordförande JF

Simone Andersen
layoutansvarig

Hur vill du göra skillnad?

Tycker du om variation, utmanande regelverk och vill jobba sida vid sida med Sveriges skarpaste konsulter inom skatt? Välkommen till KPMG och bli en del av ett team med engagerade kollegor världen över. Hos oss får du möjlighet att utveckla morgondagens näringsliv.

Läs mer på kpmg.se/karriar

KPMG

© 2021 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

Affärsjuridik och klimatengagemang – en möjlig kombination?

Camilla Hedner, biträdande jurist på Gernandt & Danielsson, arbetar idag med företagsobligationer. Att det blev just gröna obligationer som skulle möjliggöra att hon kan kombinera juridiken med sitt klimatengagemang var dock inte självklart. Nu uppmuntrar hon dig som student att vara kreativ i ditt karriärval för att hitta ditt eget sätt att påverka.

Redan efter ett kort samtal med Camilla är det lätt att förstå att klimatfrågan ligger henne varmt om hjärtat. Även om ämnet har engagerat henne länge beskriver hon det uppvaknande hon fick när hon precis hade börjat på G&D, för snart fyra år sedan.

”Jag hamnade framför en dokumentär om djurhållningens effekter på miljön och det var som att öppna Pandoras ask.”

Efter att ha streckkollat på flera dokumentärer om klimathotet tänkte Camilla om.

”Jag fick nollställa inställningen till hur jag lever mitt liv. Jag blev vegan över en natt och började söka alla möjliga sätt där jag kunde påverka. Förutom att ändra mitt sätt att leva privat, fanns det något annat jobb, vad som helst, där jag kunde göra skillnad, på riktigt?”

Camilla undersökte jobbmöjligheter på allt från frivilligorganisationer till rättsväsendet, med tanken att på sikt kunna påverka rättstillämpningen i en mer hållbar riktning. Mitt i sökandet insåg Camilla att många näringslivsaktörer arbetar aktivt och medvetet för att bli mer hållbara – företag som hon typiskt sett arbetar med i sin roll som affärsjurist. Sakta men säkert blev det tydligt för henne att även ett arbete inom affärsjuridiken hade potential att bidra till den hållbara utvecklingen, om än ”bakom kulisserna”.

I samtal med delägare nämnde Camilla sitt starka intresse för hållbarhetsfrågor, och mer specifikt gröna obligationer. Kort därefter fick hon möjlighet att delta i det projektteam som satte byråns första gröna obligation.

”Det är en stor fördel med att jobba på G&D – delägarna uppmuntrar att man visar intresse för ett visst ämne och tar egna initiativ. När jag gjort det fick jag de verktyg som krävdes för att förverkliga mitt engagemang.”

>

Sedan byråns första gröna obligationsprojekt avslutades har Camilla arbetat med flera liknande ärenden. Hon menar att marknadens ökade förväntningar på ett aktivt hållbarhetsarbete, i kombination med att den finansiella regleringen kring hållbarhet tilltar i skärpa, skapar ett stort behov av jurister inom området. Samtidigt börjar företag se att hållbarhetsarbete även kan generera vinst.

”Gröna obligationer kan rent av vara mer attraktiva än traditionella obligationer – många investerare har idag krav på sig att investera i grönt, vilket ökar efterfrågan på hållbara investeringsmöjligheter.”

När Camilla började arbeta med gröna obligationer var marknaden varken ung eller outforskad – den första gröna obligationen togs fram redan 2008 i ett samarbete mellan Världsbanken och SEB. Under de senaste åren har dock utbudet på gröna obligationer ökat markant och ur ett internationellt perspektiv sticker Sverige ut med en stor andel av den svenska obligationsmarknaden som är grön.

Samtidigt som hållbarhetsarbetet har fått större uppmärksamhet, pekar Camilla på den inneboende risken att påståenden om en miljövänlig verksamhet inte alltid visar sig stämma med den verksamhet som faktiskt bedrivs.

”På obligations- och finansmarknaden har begrepp som ”greenwashing” eller ”grönmålning” blivit välkända eftersom det är svårt att avgöra vilka investeringar och projekt som är ”hållbara” och har en verklig påverkan.”

För att upprätthålla förtroendet för gröna investeringar och den gröna obligationsmarknaden har det efterfrågats mer rigorösa metoder och ramverk för att kunna bedöma vad som är ”grönt”. Idag ges de flesta gröna obligationerna ut i enlighet med de frivilliga principer som antagits av ICMA (International Capital Markets Association) och benämns Green Bond Principles.

Frågan om gröna investeringar är dock prioriterad av EU, och som en del av EU:s pågående regleringsarbete inom hållbar finansiering växer en ny standard för gröna obligationer fram. Ett bärande element är att de investeringar och projekt som finansieras av gröna EU-obligationer ska klassas som miljömässigt hållbara i enlighet med EU:s nya taxonomi om hållbara investeringar.

”EU-taxonomin är tänkt som ett slags uppslagsverk över vad som får klassas som hållbart, och det är förstås bra – både för företagen själva och för marknadens tilltro – att det finns ett gemensamt språk för hållbarhet.”

Camilla konstaterar att marknadens intresse för gröna obligationer kombinerat med ökad hållbarhetsreglering gör att juridisk rådgivning inom hållbar finansiering och finansiell reglering har potential att fortsätta växa. Antalet ärenden och klienter som efterfrågar rådgivning inom dessa områden tyder även på att det kommer krävas fler jurister med hållbarhetsrelaterad spetskompetens i framtiden, tror Camilla. För de studenter som vill kombinera ett intresse för miljön med sitt arbete tipsar hon om att våga vara kreativ.

”Börja med att fundera över vilken roll du tror dig passa bäst i. Oavsett om den finns på en myndighet, hos en frivilligorganisation, på en advokatbyrå eller annan plats kan du sedan ta det vidare därifrån och försöka lista ut hur just den arbetsgivaren arbetar med hållbarhetsfrågor. Min gissning är att många arbetstillfällen som hållbarhetsjurist ännu inte är upptäckta.”

Slutligen återkopplar Camilla till sin egen resa i att finna en arbetsplats som passade just hennes klimatengagemang.

”Idag är jag väldigt glad att jag stannade på G&D. Mina chefer möter nya idéer, stort som smått, med entusiasm och vi har dessutom förmånen att arbeta med klienter som har verklig potential att göra skillnad och efterfrågar den här typen av juridisk rådgivning.”

Vad är en grön företagsobligation?

En företagsobligation är ett lån som ges ut av ett privat företag till aktörer på kapitalmarknaden för att finansiera företagets verksamhet.

Företagsobligationer har en viss löptid och handlas oftast på börsen under denna löptid.

Gröna företagsobligationer innebär att pengarna som bolaget får in är öronmärka att användas för olika former av gröna projekt eller gröna investeringar av företaget.

Gernandt & Danielsson

Vill du vara där det händer?

Hos oss får du den stora byråns alla fördelar. Du får arbeta med stora och komplexa ärenden, i nära samarbete med några av Sveriges högst ansedda affärsjurister. Samtidigt är byrån inte större än att alla känner alla. Vi arbetar i små sammansvetsade team där nyutexaminerade jurister arbetar tätt ihop med både delägare och andra seniora jurister.

Upptäck fördelarna med att arbeta på en stor byrå i ett mindre format.
Läs mer på karriar.gda.se

Linklaters

We provide legal certainty in a changing world.

Find out more on Linklaters.com

Justitierådet ANDERS EKA

Det finns många vägar att gå efter examen och en som verkligen gått så långt man kan på domarbanan är före detta Uppsalastudenten, tillika ordförande i HD, Anders Eka. Vi hörde av oss till honom för att ta reda på mer om hur det är att vara domare, vilka avgöranden som stannat med honom och hur HD går tillväga för att välja ut sina prejudikat.

Anders Eka, hur skulle du vilja beskriva dig själv?

Jag är född och uppvuxen på den lilla orten Vingåker i Södermanland. Läste juridik i Uppsala men har nu bott i Stockholm i mer än 30 år. Jag fyller 60 år i höst, är gift och har två vuxna barn. Har under mitt yrkesverksamma liv arbetat huvudsakligen i olika domstolar. Mycket av min lediga tid går åt till att jobba med olika saker på vårt lantställe. Det är alltid något som behöver fixas. Jag gillar också litteratur, teater och annan kultur.

Du inledde din juridiska gärning här vid Uppsala universitet. Vilket är ditt bästa minne från studietiden?

Det är nog alla personer som jag lärde känna och de roliga och ibland lite galna festerna. Men jag minns också att jag tyckte att det var väldigt kul och stimulerande med juridikstudierna, framför allt efterhand när man trängde ner i de olika ämnena och på riktigt började förstå hur saker och ting hänger ihop.

Var du engagerad i studentlivet?

Det beror på vad man menar. Jag tog del av det på olika sätt och var med i några olika föreningar. Jag hade också några mindre uppdrag på Södermanland-Nerikes nation och jobbade en del i baren där.

Hur ser en vanlig arbetsdag ut för ordföranden i Högsta domstolen?

I likhet med de övriga justitieråden så ägnar jag mig huvudsakligen åt att arbeta med de olika mål som kommer in till domstolen. Tisdagar och onsdagar har vi vanligtvis föredragningar eller huvudförhandlingar i mål som ska bli prejudikat, dvs. avgöranden som kan få betydelse som vägledning för hur liknande fall ska bedömas i framtiden. Torsdagarna ägnar vi åt s.k. återställningar. Det betyder att vi arbetar med utformningen av avgörandena och diskuterar olika frågor i målen ytterligare. På måndagarna brukar vi ha föredragningar i mål där frågan är om prövningstillstånd ska ges. Övrig tid går i huvudsak åt till inläsning och till att pröva mål som avgörs av ett justitieråd. För min del som ordförande så innehåller arbetsdagarna också en del frågor som har med domstolens ledning och styrning att göra. Jag har också internationella kontakter, särskilt med de andra högsta domstolarna i Norden och inom EU.

Var en karriär som jurist given från början?

Nej. Jag var mycket osäker på vad jag skulle ägna mig åt.

”Jag har alltid varit intresserad av samhällsfrågor i vid mening och hade ett tag funderingar på att bli journalist eller lärare.”

Tanken att läsa juridik väcktes nog delvis genom att jag hade kamrater som hade valt den banan.

Foto: Högsta domstolen

Du har ju till största delen av ditt yrkesliv varit verksam som domare på olika nivåer. Vad är det med domarbanan som varit särskilt attraktivt för dig? Hur kom det sig att det inte blev advokat eller åklagare?

Det enkla svaret är att jag redan från början trivdes väldigt bra i domarrollen. Jag tänker då särskilt på att man som domare får vara objektiv och inte behöver ta andra hänsyn än de som följer av lagstiftningen och domaruppgiften. Sedan har jag under min karriär haft förmånen att få prova på en mängd olika arbetsuppgifter. Jag har bland annat arbetat med lagstiftning, tjänstgjort hos Justitiekanslern och arbetat som domare och chef i alla tre instanserna. Men ibland har jag tänkt att det också hade varit spännande och givande att ha haft erfarenheter från arbete som advokat eller åklagare.

Hur skiljer sig arbetet i de olika instansnivåerna åt?

De olika instanserna har olika funktioner vilket också leder till att arbetet i de olika domstolsslagen skiljer sig åt. Högsta domstolen har som huvudsaklig uppgift att skapa prejudikat och ge vägledning. Arbetet som justitieråd i Högsta domstolen präglas därför av ett stort mått av juridisk analys som ska leda till ett mer principiellt svar på en fråga som saknar ett givet svar. I underinstanserna består arbetet givetvis också av juridiska analyser av olika slag, men fokus där kan mer sägas ligga mer på att hitta en lämplig lösning i ett visst mål. I underinstanserna är det betydligt mer förhandlingar och snabba beslut som ska fattas än i Högsta domstolen.

Ponera att det är en ung juriststudents dröm att bli justitieråd, hur bär man sig åt för att hamna där?

Justitieråden i Högsta domstolen har olika bakgrund och alla har inte den klassiska domarbakgrunden. Det är alltså inte en förutsättning att välja domarbanan. Gemensamt är dock att alla är mycket erfarna och i många fall har ingående specialkunskaper inom vissa områden. Även om det inte finns något enkelt svar på frågan, kan man nog säga att det krävs gedigen och bred erfarenhet inom juridikens område för att kvalificera sig som justitieråd. Redan drömmen om att en dag bli justitieråd kan dock vara ett bra steg på vägen.

Vad krävs av en person för att vara en bra domare?

Det är en mångfacetterad fråga.

”Generellt kan väl sägas att en bra domare bör vara samvetsgrann, vara juridiskt skicklig, ha en god juridisk analysförmåga, vara förhållandevis effektiv och ha en god förmåga att förstå och bemöta människor.”

Det är också viktigt att vara medveten om domstolens och domarens roll i samhällssystemet i stort.

Jag kan tänka mig att man även som domare inte kan vara expert på exakt alla rättsområden som man kan komma att möta i allmän domstol. Hur hanterar man det?

Det stämmer. Domaryrket är i mångt och mycket allmänpraktiserande och som domare ställs man ofta inför uppgiften att snabbt sätta sig in i nya rättsområden. För att hantera juridiska problem används då i grund och botten samma juridiska metod som lärs ut redan under juristutbildningen, även om den självfallet utvecklas under hela yrkeskarriären. Det handlar alltså till stor del om att kunna identifiera kärnfrågorna och att göra en rättsutredning som förhoppningsvis leder närmare en lösning. Att utvecklas som jurist och domare handlar alltså väldigt mycket om att utveckla och finslipa sin juridiska metod.

Myndigheternas objektiva och sakliga hantering av ärenden stadgas ju i regeringsformen, och är kanske särskilt viktig för en domare att iaktta. Lagstiftarens önskan om objektiva och rättvisa domare kan ju dessutom uttolkas ur till exempel domareden. Hur gör man som domare för att separera sin person från sitt dömande?

Absolut, objektivitetsprincipen är mycket viktig att upprätthålla som domare för att allmänheten ska ha ett fortsatt högt förtroende för domarna och domstolarna. Det ligger i domarrollen att i viss mån ställa sig utanför sig själv och betrakta världen på ett neutralt och objektivt sätt med juridiska glasögon utan att fördenskull förlora förmågan till empati. Redan medvetenheten om kravet på objektivitet bidrar nog till en bättre efterlevnad av principen. Det faller sig också förhållandevis naturligt, särskilt med erfarenhet, att studera mål och vad parterna anför utifrån ett juridiskt perspektiv även om det i vissa fall kan handla om mycket tragiska situationer och livsöden.

Är det något särskilt avgörande som har stannat med dig under din tid som domare i Högsta domstolen?

Oj, det var en svår fråga. Det är så många intressanta mål som hela tiden dyker upp. Men om jag måste plocka ut något så får det bli Girjasdomen från förra året, NJA 2020 s. 3. Målet gällde en sameby som stämt staten angående rättigheterna till jakt och fiske. I målet gör Högsta domstolen flera principiella uttalanden bl.a. om rättsinstitutet urminnes hävd.

Learn from the best.

The Roschier name stands out. It's a quality standard, a seal of approval, proof of a business operating at the highest level.

At Roschier, you will get to learn from the best and develop daily. You will be working in a group of talented and inspiring professionals, dedicated to driving the future of the legal profession. Every day, we challenge ourselves to improve.

Apply today — and start at the top.

roschier.com

ROSCHIER

Du har i tidigare intervjuer sagt att ungefär 5000 ärenden inkommer till Högsta domstolen varje år, men att bara cirka 130 fall tas upp till prövning. Hur bär ni er åt för att hitta just de där fallen som är extra prejudicerande?

Det stämmer, även om antalet inkomna mål som kräver prövningstillstånd nu har ökat och uppgår till drygt 6 000 per år. Det krävs en omfattande och kvalificerad urvalsprocess för att det i slutändan ska meddelas drygt 100 prejudikat per år. Detta sker på flera nivåer inom domstolen och en stor del av domstolens verksamhet går ut på att identifiera vilka mål som innehåller frågor som kan vara av intresse ur prejudikatsynpunkt. För att komma fram till det krävs ingående rättsutredningar och den slutliga prövningen av frågan om prövningstillstånd görs av ett, tre eller i vissa fall fem justitieråd.

Kan det ske att ni beviljar prövningstillstånd för ett fall och att det sedan inkommer ett annat fall som egentligen hade kunnat illustrera tolkningsfrågan bättre men som inte kan tas upp till prövning på grund av att ni redan beviljat prövningstillstånd för ett annat, liknande fall?

Det förekommer att vi då beviljar prövningstillstånd även i det senare målet, särskilt om vi ser att ytterligare ett mål kan bidra till att ytterligare belysa den aktuella rättsfrågan. I sådana fall leder det många gånger till att referatet i NJA består av två eller flera mål. De brukar då betecknas med romerska bokstäver, exempelvis NJA 2018 s. 767 I och II. I vissa fall kan Högsta domstolen också meddela s.k. ”häng-PT”, se 54 kap. 10 § andra stycket rättegångsbalken.

Vilka är de största utmaningar, på allmän nivå, som domare ställs inför idag?

Överlag har det under senare år skett en konstant ökning av antalet inkomna mål till domstolarna och målen tenderar också att bli mer omfattande. Det är en betydande utmaning och för många domstolar är arbetsbelastningen mycket hög.

På ett mer övergripande plan, och särskilt i en internationell kontext, är det en annan utmaning att som domare bidra till att värna om domstolarnas och domarnas oberoende. Här har riksdagen och regeringen agerat på ett bra sätt och tillsatt en parlamentarisk kommitté som bl.a. ska utreda åtgärder för att stärka domstolarnas och domarnas oberoende. Jag leder kommittén, som kallas 2020 års grundlagskommitté, och resultatet av arbetet ska redovisas senast i början av 2023.

Finns det några uppenbara lösningar?

När det gäller måltillströmningen pågår ständigt arbete med att effektivisera rättsprocessen. Men det finns naturligtvis en gräns för hur långt effektiviseringen kan gå. Det kommer säkert att behövas ytterligare resurser till domstolarna under kommande år. I fråga om domarnas och domstolarnas oberoende finns det väl kanske inte någon ”uppenbar” lösning.

”Det finns flera exempel på hur oberoendet är hotat i andra europeiska länder, exempelvis Polen och Ungern.”

Även om vi inte har några sådana problem i Sverige i dag så är det mycket glädjande att vi nu arbetar med frågorna.

Du har ju förutom att arbeta som domare varit aktuell som ordförande i diverse utredningsarbeten i lagstiftningsärenden. Hur skulle du beskriva det arbetet?

Arbetet skiljer sig i viss mån från traditionellt domstolsarbete eftersom det är mer framåtsyftande. Det handlar ju om att finna nya och bättre rättsregler för framtiden. Och det är en viktig uppgift att medverka till att ny lagstiftning håller så hög juridisk kvalitet som möjligt. För mig personligen är det förstås också utvecklande och stimulerande att få arbeta med reformer på det konstitutionella området, eftersom jag särskilt har intresserat mig för sådana frågor.

Finns det några planer på att återvända till akademin när din gärning som justitieråd är avklarad?

När jag hade tagit min examen var jag inriktad på att börja forska på arbetsrättens område. Men det blev så att jag gjorde notarietjänstgöring i stället, trivdes mycket bra och blev kvar i domstolsvärlden. Så det blir knappast någon akademisk karriär för min del. Tåget har nog gått för det.

Finns det något särskilt som du skulle vilja hälsa till studenterna på juristprogrammet i Uppsala?

Tänk på att det juridiska yrket ger en mängd möjligheter. Tveka inte att prova på olika jobb och inriktningar och ha inte för bråttom. Och låt er styras en hel del av vad som verkar kul och som känns rätt! Lycka till!

ERIK THOR
CHEFREDAKTÖR
SKRIBENT

ALICE FERM
BITR. LAYOUT

otograf: Carl Johan Erikson /Högsta domstolen

Hur låter affärsjuridik?

Affärsjuridik är vårt verktyg som skapar samhällsförändring varje dag. Vi vet att juridiken är viktig. Och ibland gravallvarlig. Vi vet också att riktigt bra affärsjuridik är en konst. En konst som bygger på verklig passion. För att manifestera detta har vi byggt ett AI-drivet instrument som omvandlar juridiska texter till unika musikstycken.

Lyssna på The Piano på vinge.se/career

VINGE

Arbetsmarknaden för jurister och framtiden på pappret.

Att vi försöker bli jurister är ju något vi alla har gemensamt. Utbildningen är, precis som vi gång på gång hört, både bred och attraktiv. Men hur ser det ut med jobben efter examen? Finns det några? Enligt Sveriges akademikerförbund (SACO) finns det ca 35.000 yrkesverksamma jurister i Sverige idag.

Men av dessa 35.000 jobbar är det bara ca 40% som jobbar med traditionellt juridiska uppgifter. Med dessa menas bland andra bolagsjurister och advokat, åklagare, domare och kronofogde. Enligt en rapport sammanställd av Jusek (Numera Akavia, fackförbundet för jurister och ekonomer) så är fördelningen jämn på 46% statlig respektive privat anställning, med ca 8 % som tog kommunal anställning.

De tre vanligaste branscherna är ganska jämnt fördelat mellan rättsväsende, advokatbyrå och statlig förvaltning med ca 20% var. 70% har ett arbete som är helt relaterat till utbildningen, och 20% har ett jobb som är delvis kopplat till utbildningen. 92% hade ett kvalificerat jobb inom 6 månader från examen.

Varför alla dessa siffror? Dels för att illustrera att statistiken inte nödvändigtvis är lätt att ta till sig. Den falkögde har redan noterat att både 40% och 60% jobbar med traditionellt juridiska uppgifter beroende på vilken källa man ser till. Men främst är siffrorna nyttiga för att de också visar något annat. Om det är 40% eller 60% som jobbar direkt juridiskt efter examen så innebär det att 92% får en anställning inom 6 månader från examen att 30% eller 50% får jobb även om det inte är med juridik.

Några alternativa vägar som lyfts fram i statistiken är granskningsarbete, administrativt arbete, finans, HR och undervisning, för att nämna några. Det är alltså uppenbarligen inte helt kört om man inte skulle få drömjobbet på den där stora advokatbyrån alldeles direkt efter examen. Chansen är stor att man landar någonstans och att vart det än blir så kan man ha den tjänsten som språngbräda för att nå drömmen om man inte landar det jobbet från början. Vägen är inte alltid rak, men lär enligt det gamla talesättet oavsett vilket leda till Rom.

För den som vill läsa mer statistik rekommenderar jag www.jusek.se/for-dig-som-ar/jurist/

Erik Thor
chefredaktör
Simone Andersen
layoutansvarig

Foto: Marten Bjork

Med över 2000 jurister på 44 kontor i 30 länder kan vi göra skillnad över hela världen. Följ oss på sociala medier om du vill veta mer om livet på White & Case. Vi söker alltid talanger!

Välkommen att registrera din ansökan på vår hemsida: www.whitecase.com/careers/locations/sweden

WHITE & CASE